

10
2010

BIULETYN

Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Razem dla Radomki

JEDLIŃSK

PRZYSUCHA

PRZYTYK

WIENIAWA

WOLANÓW

ZAKRZEW

**NIEAKADEMICKA
SZKOŁA
TWÓRCZEGO
PISANIA**

**Zasoby
kulturowe
„w sieci”**

**„Działaj
lokalnie VII”**

w PSP im. J. Kochanowskiego
w Zakrzewie

**Stowarzyszenie
WRZOSOWISKO**

**Historia
naszych gmin**

Wstęp

Droży Czytelnicy!

Zapraszamy do lektury pierwszego w 2011 roku numeru Biuletynu Informacyjnego Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”. Tym razem na jego łamach chcieliśmy podzielić się z Państwem informacjami na temat realizowanych na obszarze naszych gmin projektów: „Nieakademickiej szkoły twórczego pisania”, „Zasobów kulturowych „w sieci” jako promocja lokalnych instytucji kultury w środkach masowego przekazu” oraz „Bajkowego teatru cudów – wariacje na temat klasyki literatury dziecięcej”. Wzorem poprzednich numerów przygotowaliśmy również informacje o charakterze

historycznym i kulturowym – przedstawiające zabytkowe kościoły z terenu naszego stowarzyszenia.

Życzymy Państwu przyjemnej lektury i zachęcamy do dzielenia się swoimi uwagami, spostrzeżeniami oraz informacjami na łamach Biuletynu.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
LGD „Razem dla Radomki”

Cezary Adam Nowek

NIEAKADEMICKA SZKOŁA TWÓRCZEGO PISANIA

Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” w partnerstwie z Muzeum Gombrowicza we Wsoli oraz Gminnym Centrum Kultury i Kultury Fizycznej w Jedlińsku - 17 stycznia 2011 r. rozpoczyna realizację projektu pn. „Nieakademicka szkoła twórczego pisania” który otrzymał dofinansowanie w ramach II edycji programu grantowego Akademii Orange.

Projekt „Nieakademickiej szkoły twórczego pisania” skierowany jest do młodzieży z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu Gminy Jedlińsk. W ramach projektu chcemy odnaleźć grupę 15 utalentowanych osób przejawiających predyspozycję do bycia animatorami kultury. Ci młodzi liderzy projektu wspólnie z pracownikami Muzeum Witolda Gombrowicza oraz LGD „Razem dla Radomki” przygotowują i przeprowadzą konkurs na krótką formę prozatorską. Dzięki udziałowi w warsztatach z dziennikarstwa telewizyjnego, z zakresu tworzenia videobloga, czy też zajęciom z nowych mediów uczestnicy projektu stworzą nowoczesną platformę promocyjną literatury

w postaci videobloga, na którym przedstawiać będą przebieg projektu.

Warsztaty z zakresu dziennikarstwa telewizyjnego - poprowadzone zostaną przez Grupę Medialną w Radomiu (producenta lokalnego programu w telewizji kablowej), a ich uczestnicy będą mieli okazję zobaczyć „od kuchni” pracę dziennikarzy. Nauczą się jak prawidłowo stworzyć relację filmową, jak przygotować montaż, jak ustawić kadr, ostrość, światło, dźwięk w produkcjach multimedialnych. Przygotowane przez Grupę Medialną i uczestników projektu relacje filmowe będą emitowane na łamach lokalnego programu telewizyjnego – TV Dami. Powstanie również videoblog, który zostanie przygotowany i opracowany przez młodych animatorów kultury – stając się narzędziem komunikacji literackiej i artystycznej, który będzie kontynuowany również po zrealizowaniu projektu, stając się platformą dla młodych twórców i odbiorców kultury.

Finałem projektu będzie przeprowadzenie ogólnopolskiego konkursu literackiego „Pamiętnik z okresu dojrzewania”. Animatorzy za pośrednictwem portali internetowych, stron tematycznych, społecznościowych, innych narzędzi internetowych oraz tradycyjnych mediów zajmujących się kulturą rozpropagują konkurs. Spośród autorów prac konkursowych jury wybierze dziesięciu uczestników, których zaprosimy na trzydniowy pobyt we Wsoli i w Warszawie, na który

składać się będą wykłady połączone z warsztatami, które poprowadzą wybitni fachowcy z dziedziny literatury, kultury, nowych mediów. Zajęcia będą mieć charakter otwarty. Dla uczestników projektu nagrodą będzie koncert finałowy - na którym zaprezentują się zaproszeni artyści.

Projekt dąży do wyłonienia grupy lokalnych liderów kultury, osób które zostaną włączone w organizację „Nieakademickiej szkoły twórczego pisania”, a poprzez to nabędą nowe umiejętności i kompetencje, pozwalającą im na kreowanie i przygotowywanie wydarzeń kulturalnych. Dzięki przeprowadzeniu

konkursu literackiego – chcemy odnaleźć młode talenty literackie, a także zainspirować ich do twórczości i kreatywności, poprzez udział w konkursie literackim, a następnie w warsztatach pisarskich. Projekt umożliwi także osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pochodzącym z terenów wiejskich o ograniczonym dostępie do kultury, a szczególnie do literackiego życia – kontaktu ze współczesną wiedzą o literaturze i nowoczesną krytyką literacką,

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

www.razemdlaradomki.pl/nieakademicka_szkola

Stowarzyszenie „RAZEM DLA RADOMKI”, MUZEUM GOMBROWICZA we Wsoli,
GMINNE CENTRUM KULTURY I KULTURY FIZYCZNEJ w Jedlińsku
zapraszają do udziału w projekcie:

Nieakademicka
**Szkoła
Twórczego
Pisania**

JEŚLI:
 INTERESUJESZ SIĘ KULTURĄ, A W SZCZEGÓLNOŚCI LITERATURĄ
 CHCESZ POZNAĆ PODSTAWY PRACY W TELEWIZJI
 INTERESUJESZ SIĘ MEDIAMI INTERNETOWYMI I CHCESZ TWORZYĆ
 WIDEOBLOGA
 CHCESZ POZNAĆ WARSZAWSKIE INSTYTUCJE KULTURY
 CHCESZ UCZESTNICZYĆ W OGÓLNOPOLSKIM PROJEKCIE
 mieszkasz w gminie JEDLIŃSK i jesteś uczniem gimnazjum lub szkoły
 ponadgimnazjalnej

**ZGŁOŚ SIĘ DO NAS I ZOSTAŃ
LOKALNYM LIDEREM KULTURY!**

Formularz zgłoszeniowy należy pobrać ze strony www.razemdlaradomki.pl i dostarczyć go osobiście do
 Muzeum Witolda Gombrowicza, Wsola, ul. W. Gombrowicza 1 lub do LGD „Razem dla Radomki” ul. Wernera 9/11 w Radomiu.
 Na zgłoszenia czekamy do 11 lutego 2011 r.
 Więcej informacji na stronie: www.razemdlaradomki.pl/nieakademicka_szkola
 oraz pod numerami telefonów: 48 321 50 73, 48 38 58 996,
 adres mailowy: muzeum-gombrowicza@muzeumliteratury.pl, promocja@razemdlaradomki.pl

Uwaga! Liczba miejsc ograniczona! Udział w projekcie jest bezpłatny.

Projekt realizowany jest w ramach programu Akademia Orange.

Fundacja Orange

Zasoby kulturowe „w sieci”

5 NOWYCH PORTALI INTERNETOWYCH promujących stowarzyszenia i organizacje z terenu LGD „Razem dla Radomki” oraz portal turystyczny „W dolinie Radomki” to niektóre z efektów projektu realizowanego przez Agencję Zarządu Nieruchomości i Rozwoju Regionalnego w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach naborów na tzw. „Małe Projekty” przeprowadzonych przez nasze stowarzyszenie w marcu 2010 r.

Projekt „Zasoby kulturowe „w sieci” jako promocja lokalnych instytucji kultury w środkach masowego przekazu” – to innowacyjny projekt – którego celem jest budowa społeczeństwa informacyjnego poprzez powszechne, otwarte i nielimitowane korzystanie z Internetu jako źródła informacji. Promuje on również dziedzictwo kulturowe, historyczne i przyrodnicze obszaru LGD „Razem dla Radomki”.

Dzięki realizacji projektu – strony internetowe otrzymały: **Ochotnicza Straż Pożarna w Jedlińsku, Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Przytyckiej, Stowarzyszenie „Brac Sienkiewiczowska” w Zakrzewie oraz Stowarzyszenie „Dla Przyszłości Gminy Wolanów”.** Ważnym elementem jest również strona przyjazna turystyce „W dolinie Radomki”.

W styczniu 2011 r. odbyły się szkolenia dla przedstawicieli instytucji biorących udział w projekcie, w ramach którego zostały utworzone strony internetowe wyposażone w system zarządzania treścią (CMS). System zarządzania treścią pozwala na konfigurację oraz administrację stronami internetowymi za pomocą przeglądarki internetowej (bez konieczności potrzeby znajomości języków programowania). Dzięki niemu, instytucje biorące udział w projekcie, będą mogły samodzielnie wprowadzać zmiany na utworzonych stronach, rozbudowywać je i tym samym wypełniać założenia realizowanego projektu.

Podczas szkolenia uczestnicy projektu zapoznali się z zagadnieniami związanymi z zarządzaniem stronami internetowymi utworzonymi w ramach projektu - wyposażonymi w system zarządzania treścią w tym min.: zarządzanie systemem, tworzenie menu nawigacyjnego i zarządzanie nim, dodawanie, edycja i usuwanie treści na stronie, przygotowanie materiałów do publikacji w Internecie, czy też publikacja zdjęć, dokumentów i materiałów multimedialnych na stronie.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Projekt „Zasoby kulturowe „w sieci” jako promocja lokalnych instytucji kultury w środkach masowego przekazu” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla tzw. „Małych projektów”.

Zasoby kulturowe „w sieci” jako promocja lokalnych instytucji
kultury w środkach masowego przekazu

Zachęcamy do odwiedzenia nowopowstałych stron:

Stowarzyszenie
"Dla Przyszłości Gminy Wolanów"
www.stowarzyszenie-wolanow.pl

Ochotnicza Straż Pożarna
w Jedlińsku
www.ospjedlinsk.pl

Stowarzyszenie
"Bracia Sienkiewiczowska"
www.bracsienkiewiczowska.pl

Towarzystwo Kulturalne
im. Oskara Kolberga w Przysusze
www.ttkolberg.pl

Portal turystyczny
"W dolinie Radomki"
www.wdolinieradomki.pl

Towarzystwo
Przyjaciół Ziemi Przytyckiej
www.ziemiaprzytycka.pl

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

„Działaj lokalnie VII” w PSP im. J. Kochanowskiego w Zakrzewie

Program „Działaj lokalnie” jest organizowany od 2000 r. przez Polsko – Amerykańską Fundację Wolności i Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. W regionie radomskim rolę Lokalnej Organizacji Grantowej pełni Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka”. Do tegorocznej edycji konkursu wpłynęło 19 projektów. Ostatecznie komisja wybrała 9 projektów, wśród których znalazł się i wniosek pt. „Bajkowy teatr cudów – wariacje na temat klasyki literatury dziecięcej” Publicznej Szkoły Podstawowej w Zakrzewie.

„Niby magia”

Dużym sukcesem zakończyła się druga edycja warsztatów teatralnych prowadzonych w PSP im. Jana Kochanowskiego Zakrzewie. Brało w nich udział 16 dzieci w wieku od 7 – 12 lat. Zajęcia tym razem prowadzone były przez p. Monikę Żurek z MDK w Radomiu, mającą wieloletnie doświadczenie w pracy z dziećmi na scenie młodzieżowego teatru.

Nasi mali aktorzy zaprezentowali swoim kolegom i rodzicom spektakl zatytułowany „ Niby magia”, którego twórcami w całości byli oni sami – począwszy od scenariusza na rekwizytach kończąc. „ To ich przedstawienie, ich pomysły. Ja tylko czuвам nad całością” – chwali swoich podopiecznych pani Monika.

Uczniowie odegrali trzy fragmenty znanych i lubianych baśni: „Czerwonego Kapturka”, „Kopciuszka” i „Królowy Śnieżki”, ale w jakże innej, zaskakującej adaptacji. Publiczność raz po raz wybuchała śmiechem, a owacjom nie było końca. Dla nas, organizatorów warsztatów i autorów projektu, to najlepszy dowód na to, że było warto, że cała ta kilkumiesięczna praca miała głęboki sens i była potrzebna.

Po raz kolejny wykorzystany został ogromny potencjał tkwiący w naszych dzieciach, który w tak niezwykły sposób ujawnił się w trakcie realizacji ubiegłorocznego projektu, kiedy to pod czujnym okiem p. Wojciecha Ługowskiego, aktora Teatru Powszechnego w Radomiu przygotowany został spektakl pt.: „ Bajki na wesoło”. Przedstawienie to wystawialiśmy wielokrotnie, nie tylko na deskach naszego szkolnego teatru, ale i w bibliotece Miejskiej w Radomiu, i w Sali Koncertowej Urzędu Miejskiego w Radomiu. Mamy nadzieję, że i tym razem będziemy mogli promować naszą szkołę poza jej granicami.

Dziękujemy jednocześnie Stowarzyszeniu Centrum Młodzieży „ Arka”, które w regionie radomskim pełni rolę Lokalnej Organizacji Grantowej.

Nibymagia
fot. PSP im. Jana Kochanowskiego w Zakrzewie

Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności za wyłonienie w drodze konkursowej naszego projektu „Bajkowy teatr cudów – wariacje na temat klasyki literatury dziecięcej” w ramach programu „Działaj lokalnie VII ”. To dzięki dotacji, jaką otrzymaliśmy od LOG w wysokości 2,5 tys. zł mogliśmy zrealizować marzenie o naszym szkolnym teatrze.

Aneta Pańkiewicz i Bożena Wilk
PSP im. Jana Kochanowskiego w Zakrzewie

Stowarzyszenie WRZOSOWISKO

Wrzos to niewielka miejscowość należąca do gminy Przytyk, położona w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Wieś leży w obrębie Równiny Radomskiej nad rzeką Wiązownicą – dopływem Radomki.

Wrzos- nazwa miejscowości piękna, okolica urzekająca, malownicza i ekologiczna, ale we Wrzosie nie znajdziemy ani domu kultury, ani świetlicy wiejskiej. Poza kościołem, biblioteką i szkołą nie istnieją instytucje pożyteczności publicznej, w których mogłoby istnieć i rozwijać się życie kulturalne. Takim miejscem powinna więc być szkoła.

Uczniowie naszej szkoły pochodzą z rodzin zamieszkujących Wrzos i okoliczne wsie: Potkanę, Jabłonnę, Domaniów, Ostrołękę, Posadę, Goszczewice i Jagodno.

Środowisko rodzinne to najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka. Negatywne skutki zjawisk patologicznych najbardziej dotyczą dzieci, dlatego właśnie szkole zależy na tym, by propagować zdrowy styl życia rodzinnego. Zdrowe relacje w rodzinie, w środowisku to zdrowe relacje w szkole.

Szansą na rozwój życia kulturalnego w naszym środowisku były środki z Proakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, które uzyskała gmina Przytyk. Część z nich została zagospodarowana przez Panią Jolantę Kowalik – dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej we Wrzosie do stworzenia „Klubu Aktywnych Rodzin”. Jego celem było budowanie więzi pomiędzy rodzinami, scalanie i umacnianie rodziny, wzajemnych więzi między ich członkami poprzez propagowanie kulturalnego i aktywnego sposobu

Stowarzyszenie Wrzosowisko
fot. Stowarzyszenie Wrzosowisko

spędzania wolnego czasu.

W ramach KAR organizowano spotkania edukacyjne, wyjazdy do kina, teatru, wycieczki i spotkania integracyjne.

Spotkania klubowiczów cieszyły się tak dużym powodzeniem, że gdy projekt dobiegł końca podjęto błyskawiczną decyzję, że to musi trwać dalej – utworzono więc Stowarzyszenie WRZOSOWISKO.

Brak aktywności często tłumaczmy brakiem czasu, brakiem środków finansowych, tym czasem wystarczy ustalić cel spotkania, termin i grupa kompletuje się w szybkim tempie. Bycie ze sobą, spędzanie wspólnie wolnego czasu to nie czas stracony, a czas, który będzie procentować na przyszłość, to kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, to pokolenie młodych aktywnych Polaków.

Stowarzyszenie działa i rozwija się prężnie. Jesteśmy tam, gdzie dzieje się coś dobrego: wspieramy Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, organizujemy stoisko degustacyjne na corocznych Ogólnopolskich Targach Papyryki w Przytyku i współorganizujemy Festyn Rodzinny w naszej szkole. W naszej, bo tu wszystko się zaczęło.

Agnieszka Czubak
Stowarzyszenie Wrzosowisko

Stowarzyszenie Wrzosowisko
fot. Stowarzyszenie Wrzosowisko

Historia naszych gmin...

Na terenie gmin wchodzących w skład LGD „Razem dla Radomki” znajduje się wiele niezwykle ciekawych obiektów sakralnych. Jedne przyciągają przepiękną architekturą, inne przebogata historią lub słynnymi obrazami posiadającymi uzdrowicielskie właściwości. Ale każdy z nich jest świadectwem oddania i uwielbienia Boga przez ludzi zamieszkujących te ziemie w przeszłości, ich głębokiej wiary, a także wysoko rozwiniętej kultury i umiłowania sztuki. Dzisiaj postanowiliśmy przedstawić Państwu historię kolejnych obiektów sakralnych znajdujących się w Przytyku, Jedlińsku oraz w Przysusze.

Kościół Św. Krzyża w Przytyku
fot. A. Ostrowski

Kościół św. Krzyża w Przytyku

Pierwszy, drewniany kościół pod wezwaniem Świętego Ducha i Świętego Krzyża w Przytyku powstał już na początku XVI wieku. Dowiadujemy się o tym z opisu odbytej wówczas wizyty kanclerza łaskiego, a od 1510 roku arcybiskupa gnieźnieńskiego i Prymasa Polski. Pierwszym proboszczem był Hieronim z Leszowa.

W 1559 synowie Lupy Podlodowskiego porzucili katolicyzm i przeszli na kalwinizm. Istnieje duże prawdopodobieństwo że ich siostra Dorota w momencie ślubu z Janem Kochanowskim była również protestantką, wyznawczynią doktryny ewangelicko-reformowanej (zwanej wówczas kalwinizmem). Główną świątynią ewangelicką był dla nich kościół w Przytyku, zamieniony na zbór protestancki przez synów Lupy. Pierwszym ministrem kalwińskim został były ksiądz katolicki, wyznawca arianizmu czy judaizmu, Daniel Bieliński ze Śląska. Pod koniec XVI wieku większość członków rodu Podlodowskich powróciła na łono kościoła katolickiego, a już w 1596 roku świątynia w Przytyku została odebrana protestantom i konsekrowana przez znanego pisarza i pamiętnikarza, arcybiskupa lwowskiego Jana Dymitra Solikowskiego.

W 1715 roku zapadła decyzja iż nadgryziony zębem czasu kościół należy wznieść na nowo. Dokonał tego Józef Korwin Kochanowski, starosta Niechorowiecki. W 1762 w Przytyckiej świątyni miała miejsce wizytacja, podczas której wizytator domagał się aby zaopatrzyć świątynię w "puszki do Najświętszego Sakramentu, wystarania się o odpusty w Rzymie na uroczystość Podwyższenia Krzyża Świętego". Kolejna wizytacja miała miejsce 13 marca 1791 roku, kiedy proboszczem był

ks. Łudwig Górski, biskup ceszaripolitański, sufragan pomorski. Z protokołu wizytacji wynika, że ówczesny kościół wybudowany był w 1779 roku z drewna. Dowiadujemy się także, że stan budynku wymagał "chwycenia w anky, wybicia zewnątrz tarciami i dachu zupełnie nowego, ponieważ przez dach deszcz przechodzi". W kościele znajdowały się trzy ołtarze: Wielki znajdujący się w głównej części kościoła, oraz dwa inne znajdujące się po lewej i po prawej stronie od ołtarza Wielkiego - ołtarz św. Anny i Najświętszej Marii Panny. Kolejne remonty miały miejsce w 1866 i 1878 roku. W 1862 roku, podczas urzędowania w parafii Przytyckiej ksiądz kanonik Czapczyński wybudowano plebanię oraz studnię, a w 1879 założono ogród owocowy i w 1888 roku wybudowano mur okalający cmentarz. W ówczesnym kościele znajdowały się trzy drewniane ołtarze. W głównym ołtarzu, wykonanym w stylu korynckim, na potężnych kolumnach bogato złoconych, znajdowały się złoczone ozdoby i figury przedstawiające klęczące anioły.

Dziś obejrzyć można wybudowaną w latach 1932 - 1936 świątynię **pw. Podwyższenia Krzyża Świętego**. Znajduje się ona na wzniesieniu, przy rozwidleniu dróg Radom - Wyśmierzyce - Białobrzegi. Została zaprojektowana w stylu barokowo-renesansowym przez warszawskiego architekta Stefana Szyllera. W prezbiterium kościoła malarz Jan Henryk Rozen namalował obraz "Znalezienia Krzyża Świętego". Obraz umieszczony jest zamiast nadścienia głównego ołtarza.

Źródła:

www.przytyk.pl

D. Kupisz, Rody szlacheckie ziem radomskiej, wyd. Radomskie Towarzystwo Naukowe, Radom 2009.
Biuletyn Stowarzyszenia Ziemi Przytyckiej

Kościół pw. Św. Piotra i Andrzeja Apostołów w Jedlińsku

Czasopiśmie "Pamiętnik Religijno-Moralny" z 1842 roku ks. Jan Kloczkowski proboszcz parafii w Jedlińsku, zamieścił artykuł pt. "Wiadomość historyczna o kościele parafialnym w mieście Jedlińsku" w którym krótko opisuje historię powstania miejscowego kościoła. Pisze m.in. tak: (...) na wschodniej stronie miasta, stoi kościół okazały pięknego budownictwa pod tytułem świętych apostołów Piotra i Andrzeja, założony w 1637 roku przez Stanisława Witkowskiego kasztelana sandomierskiego, dziedzica dóbr Jedlińska. (...) Kasztelan Witkowski nadał kościołowi jedlińskiemu erekcję, i z dóbr swoich dziedzicznych: Jedlonki, Płaskowa, Zawad, Woli Gutowskiej i miasta Jedlińska parafię utworzył. Ponadował kościołowi place i grunta w mieście; nadto kupił folwark na Bierwcach z czterech włościan złożony, i te kościołowi na wieczne czasy zapisał". Mamy też informacje o fundatorach kościoła: Fundusz zaś ten na proboszczedzicznych: Ponadował kościołowi place i grunta w mieście, nadto kupił folwark na Bierwcach z czterech włościan złożony i te kościołowi na wieczne czasy zapisał. Fundusz zaś ten na proboszcza i dwóch wikariuszów przeznaczył, jak przekonywa erekcja w r. 1637 przez tegoż kasztelana kościołowi nadana, a przez Jana Wężyka arcybiskupa gnieźnieńskiego potwierdzona i w aktach łowickich oblatowana". Autor artykułu opisuje także okres po przejściu wojsk szwedzkich kiedy to właściciele i mieszkańcy odbudowywali miasto i kościół zniszczone przez żołnierzy: "Taki stan kościoła trwał do 1655 roku w którym Szwedzi kraj najechawszy, spustoszenie w nim roznosili. Nieuszło Jedlińsko tej smutnej kolei i wraz z kościołem ogniem spłonęło. Po tym wypadku Aleksander Józef Załuski, wojewoda rawski, zięć Witkowskiego odreperował kościół, oraz podźwignął zabudowania plebańskie. (...) na koniec w roku 1752 Andrzej Stanisław Koska Załuski, biskup krakowski, dziedzic dóbr Jedlińska wystawił nowy kościół i przyprowadził go do takiego stanu w jakim się dziś znajduje. Nie była to jedyna katastrofa w dziejach Jedlińska. Rok później, 27 sierpnia 1842 roku, ogromny pożar strawił 29 domów i 13 stodół czyli prawie całe miasteczko. Na szczęście kościół ocalał.

W grudniu 1881 roku dokonano renowacji kościoła. Odnowione zostały presbiterium i ołtarz wielki, ramy obrazów św. Apostołów Piotra i Andrzeja, ambonę, konfesjonały i ławki. Pracami stolarskimi zajmował się Jan Grabowski, cieśla z Jedlińska, natomiast prace malarskie wykonał Szymon Kotecki z malarz Radomia.

W 1884 roku nastąpiło poświęcenie Statuy niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny usytuowanej przed kościołem. Fundatorami figury było mieszczkańskie małżeństwo Felixa i Marcyanny Mularskich.

W 1890 miasto Jedlińsk nawiedził kolejny wielki pożar, w którym spłonęło prawie całe miasteczko. Ocalał jedynie kościół parafialny, w którym w momencie wybuchu pożaru znajdowali się wszyscy chrześcijańscy mieszkańcy, uczestniczący we mszy świętej. A tak powody dla których uratował się kościół opisuje korespondent Gazety Handlowej: "Kościół ocalał, dzięki okalającym go drzewom, które tamowały dalsze szerzenie się ognia. Pobożni parafianie powynosili ze świątyni wszystkie drobne sprzęty. Jeszcze o godzinie

Figura Św. Wawrzyńca
fot. Ania Kacperska

10-ej wieczór płomienie ognia, porzrucane tu i ówdzie, niszczyły do reszty zwęglone belki, a sterzące rzędy wysmukłych kominów świadczą o groźnym pożarze".

Czynny udział w wyposażaniu kościoła brali udział obywatele miasta jak i członkowie miejscowych cechów. I tak np.: "W dniu 19 marca 1897 roku sławetny Wincenty Skoczek obywatel miasta Jedlińska, sprawił do kościoła Jedlińskiego żyrandol bronzowy o 35-ciu świecach, kupiony w Warszawie za 170 rubli(...)." Natomiast członkowie Cechu Skombinowanego zakupili łącznie 10 lichtarzy.

Źródła:

S. Rosiński, Jedlińsk
Parafia i Gmina w prasie dziewiętnastowiecznej,
wyd. SKAUT.PL Dariusz Mariusz Zajac, Jedlińsk 2008.

Kościół p.w. św. Jana Nepomucena w Przysusze

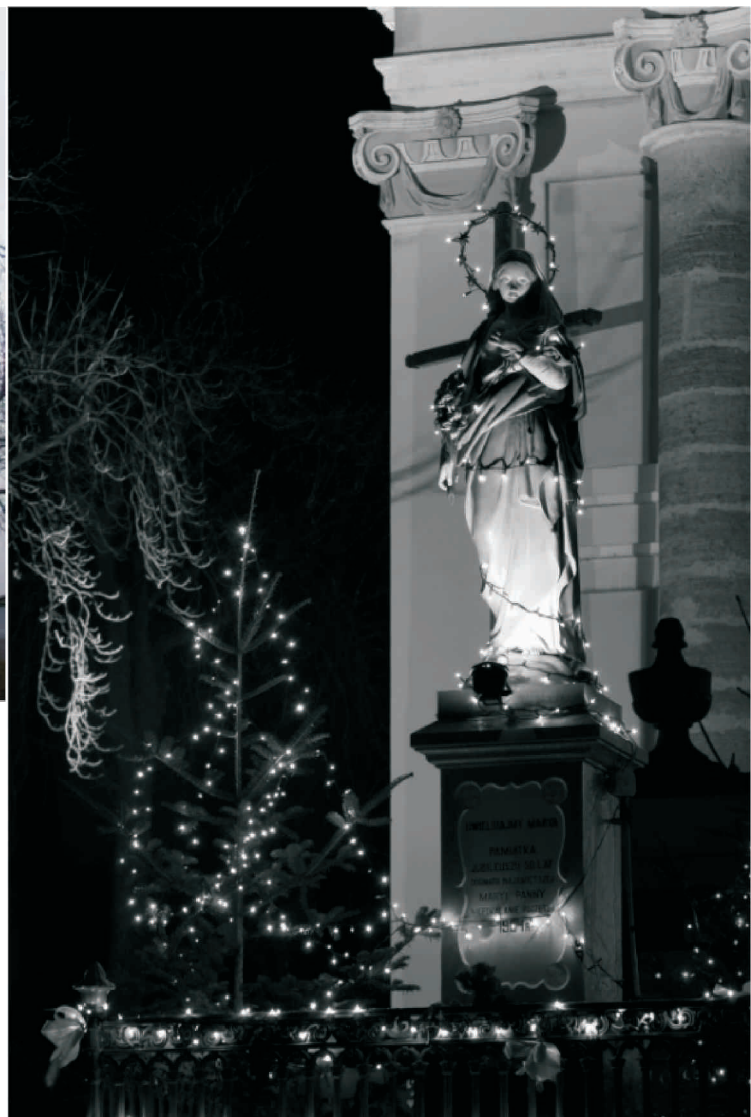

Kościół p.w. św. Jana Nepomucena w Przysusze

Przysucha przez kilka należała do parafii Skrzyńsko, przez co nie było tu kościoła ani kaplicy. Właściciele miasta, Czerwińscy a także zwykli mieszkańcy miasta nabożeństwa odprawiali w kaplicy dworskiej. Później ze środków Franciszka Dembińskiego powstał mały drewniany kościół. Kościół pw. św. Jana Nepomucena i św. Ignacego Loyoli w stylu klasycystycznym, zbudowany został w latach 1780-86 ze środków fundacji Urszuli Dembińskiej, starościny wolsbromskiej. Odrestaurowany w 1833r. po pożarze jednej z wież.

Do kościoła wchodzi się jedenastoma schodami, u szczytu wyrastają okrągłe kolumny jońskie z kamienia ciosowego, podtrzymujące attykę, na której znajduje się trójkąt wyobrażający Opatrzność Bożą. Pod attyką, jakby na potrójnym wzniesieniu, umieszczono glob ziemski przepasany węzłem, a na globie - kielich z patenką, symbol powszechności Kościoła i walki z grzechem. Po obu stronach globu wznoszą się dwie strzeliste wieże zakończone krzyżami, a na dachu kościoła - wieżyczka. Nad wejściem znajduje się tablica fundacyjna o treści: Bogu Wszemogącemu/Dla uczczenia od wiernego ludu/Urszula z Morstinów Dembińska/Starościna Wolsbromska/Przybytek ten wystawiła/Roku Pańskiego MDCCLXXXVI.

Wymiary kościoła w stopach wynoszą: długość - 72, szerokość - 30, wysokość 86 (jedna stopa 30,48 cm). Wnętrze kościoła o sklepieniu beczkowym składa się z chóru, dwuprzęsłowej nawy, prezbiterium, dwóch bocznych przedsionków, zakrystii. Kościół ma dziewięć okien - cztery od strony zachodniej, cztery od wschodu i jedno oświetlające chór. We wnętrzu kościoła znajduje się bardzo oryginalny i okazały wielki ołtarz. Na ośmiu kolumnach pod kopułą wspiera się rotunda z piękną attyką, na szczycie której widnieje krzyż. Wewnątrz pod rotundą stoi posąg św. Jana Nepomucena, patrona

Przed kościołem Św. Nepomucena w Przysusze
 fot. Piotr Bomba

kościoła. Dwa boczne ołtarze mają formie portyków. Po prawej stronie ołtarza głównego znajduje się ołtarz boczny z obrazem św. Barbary z połowy XIX wieku. Po lewej stronie - ołtarz z obrazem Matki Boskiej trzymającej Dzieciątka, pochodzący z połowy XVIII wieku.

Źródła:

www.przysucha.pl
 Robert Fidos, Agnieszka Zarychta-Wójcicka; Przysucha i okolice,
 wyd. Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze,
 Przysucha 2008

Opracowanie:

Michał Koptas

Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Biuro Stowarzyszenia

ul. Wernera 9/11
26-600 Radom
tel./fax (48) 38 58 996

Biuro czynne w godzinach:

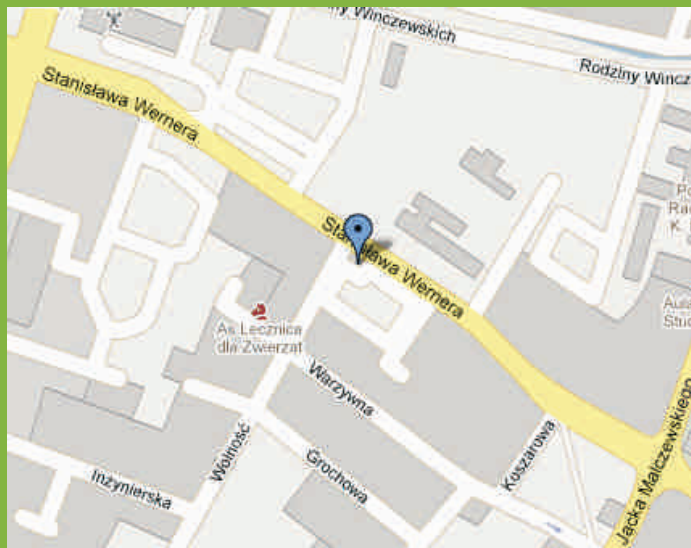
Poniedziałek 9.00-17.00
Wtorek – Piątek 8.00-16.00

Adresy e-mail:

zarzad@razemdlaradomki.pl
lgd@razemdlaradomki.pl
promocja@razemdlaradomki.pl

Strony www:

www.razemdlaradomki.pl
www.razemdlaradomki.blip.pl

Biuletyn Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”

Zespół redakcyjny:

Cezary Adam Nowek
Arkadiusz Ostrowski
Aneta Pałkiewicz
Bożena Wilk
Agnieszka Czubak
Michał Koptas

Opracowanie graficzne:

Magdalena Ostrowska-Bzducha

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013